

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [\[Linki\]](#). Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolisel lingil (inglise keel). Lisateave on meie [keele- ja tõlkepoliitikas](#) [\[Linki\]](#).

Otsus juhtumi 343/2010/MHZ kohta - Väidetav diskrimineerimine pakkumismenetluses

Otsus

Juhtum 343/2010/MHZ - **Alguskuupäev:** {0} 15/02/2010 - **Otsuse kuupäev:** {0} 20/12/2010
- **Asjassepuutuvad institutsioonid** Euroopa Liidu Kohus (Haldusomavoli ei tuvastatud) |

Õigusteadusliku kraadiõppe ajal töötas kaebuse esitaja juriidiliste tekstide tõlkijana. Kuid pärast kraadi kaitsmist peatas ta töötamise, sest oli saanud lapse. Seejärel võttis ta osa Euroopa Kohtu korraldatud konkursist kohtu õigustekstide tõlkimise raamlepingu saamiseks. Tema kandidatuur lükati tagasi, sest ta ei täitnud konkursi tingimust, mille kohaselt nõuti kaheaastast juriidiliste tekstide tõlkimise staaži arvestatuna alates õigusõpingute lõpetamisest. Kaebuse esitaja pöördus ombudsmani poole, väites, et selle tingimuse formaalne tõlgendus kohtu poolt tähendab naiste kaudset diskrimineerimist. Ta väitis, et õpingute lõpetamise järel peatavad naised oma erialase karjääri palju suurema tõenäosusega kui mehed. Seetõttu on enamasti naistel oht, et nende erialane töökogemus on kohtus töötamiseks liiga lühike.

Kohus selgitas oma arvamuses, et kõnealust tingimust tuleb kohaldada võrdselt mõlemale sugupoolele, sest õigustekstide tõlkimiseks on nõutav erialane kogemus, mis on omandatud õiguskraadi saamise järel.

Ombudsman nõustus selle põhjendusega. Kohus tõendas, et isegi kui kaebuse esitaja viidatud naiste ja meeste vaheline erisus tegelikkuses eksisteerib, põhineb see objektiivsetel teguritel ega ole seotud diskrimineerimisega soo alusel. Ombudsman ei tuvastanud haldusomavoli ja lõpetas juhtumi.

Kaebuse taust

1. Kaebuse esitaja esitas oma hankemenetluses osalemise taotluse, mille avaldas Euroopa Kohus, et sõlmida raamlepingud õigustekstide tõlkimiseks teatavatest Euroopa Liidu ametlikest keeltest poola keelde.



2. Kaebuse esitaja osalemistaotlus lükati tagasi põhjendusel, et tal ei olnud pärast ülikoolikraadi omandamist õigustekstide tõlkijana vähemalt kaheaastast töökogemust. See nõue on sätestatud konkursikutse punktis III.2.3.

3. Kaebuse esitaja saatis Euroopa Kohtule kirja, milles ta vaidlustas kõnealuse otsuse. Ta väitis, et tema puhul ei peaks Euroopa Kohus asjaomast hanketingimust formaalselt tõlgendama, vaid pigem vaatama selle *ratio legis* 't, mis tema sõnul on kutseliste tõlkijate valimine. Seejärel kirjeldas ta oma akadeemilist tausta (kraad õigusteaduses ja saksa filoloogias, spetsialiseerunud õigustekstide tõlkimisele). Ta selgitas, et ta omandas õpingute käigus kaks aastat erialast töökogemust, tõlkides X ülikooli pangandusõiguse keskuse õigustekste. Lisaks väitis ta, et tal ei ole pärast õpingute lõppu võimalik saada kaheaastast töökogemust. Seda seetõttu, et sel hetkel otsustas ta oma karjääri edasi lükata, et saada emaks. Ta palus Euroopa Kohtul võtta arvesse ülikooliõpingute käigus omandatud töökogemust ja võtta vastu tema taotlus hankemenetluses osalemiseks.

4. Oma vastuses selgitas Euroopa Kohus, et: i) ta peab kohaldama samu kriteeriume kõigi taotluste suhtes ja märkis, et need on konkursikutses selgelt välja toodud; II) kaheaastast ülikoolijärgset töökogemust käsitlev säte on selge ja seda ei saa tõlgendada; III) tulevikus võib kaebuse esitaja pärast vajaliku töökogemuse saamist esitada taotluse sarnastes pakkumustes osalemiseks.

5. Seejärel saatis kaebuse esitaja Euroopa Kohtule veel ühe kirja, milles ta laiendas varem esitatud punkte. Eelkõige väitis ta, et ta ei saanud pärast õpingute lõpetamist omandada erialast töökogemust tõlkimise valdkonnas, sest ta läks sel ajal rasedus- ja sünnituspuhkusele ega tööta seega. Tema arvates diskrimineerib Euroopa Kohtu poolt kutsealast töökogemust puudutavate abikõlblikkuse kriteeriumide jäik tõlgendus naisi.

6. Kuna ta ei saanud oma viimasele vastust, pöördus ta 11. augustil 2009 esimest korda Euroopa Ombudsmani poole (kaebus 2033/2009/MW). Ma oma kaebuses väitis ta, et Euroopa Kohtu poolt kutsealase töökogemuse abikõlblikkuse kriteeriumide formalistlik tõlgendamine (hankemenetluse punkt III.2.3) toob kaasa naiste kaudse diskrimineerimise. Ta väitis, et ta tuleks pakkumusele vastu võtta. Ombudsman teatas 21. septembril 2009 kaebuse esitajale kirjaga, et ta leiab, et Euroopa Kohtul ei ole olnud piisavalt aega tema kirjale vastamiseks (Euroopa Kohus oli sel ajal suvevaheajal), enne kui ta talle kaebuse esitas. Ombudsmani põhikirja artikli 2.4 kohaselt oli tema kaebus selles etapis seega vastuvõetamatu, kuna eelnevad haldusmenetlused institutsiooniga ei olnud lõpule viidud. Kaebuse esitajale teatati, et kui Euroopa Kohus ei vasta mõistliku aja jooksul, võib ta kaaluda ombudsmanile esitatud kaebuse uuendamist.

7. Kaebuse esitaja saatis 4. veebruaril 2010 ombudsmanile e-kirja, milles teatas, et ta ei ole Euroopa Kohtult vastust saanud. Eespool nimetatud e-kiri registreeriti käesoleva kaebuse viitenumbri all (343/2010/MHZ). Kaebuse esitaja väitis, et Euroopa Kohus ei vastanud tema kirjale. Ta säilitas ka oma varasema väite ja väite, mis sisaldus kaebuses 2033/2009/MW.



8. Pärast ombudsmani sekkumist telefoni teel saatis Euroopa Kohus 15. märtsil 2010 kaebuse esitaja kirjale vastuse. Selles vastuses vabandas Euroopa Kohus kõigepealt, et ei vastanud kaebuse esitajale varem. Seejärel tuletas Euroopa Kohus meelde, mida „*kaebuse esitajale on juba öeldud*“, nimelt, et konkursikutse punkti III.2.3 sõnastus on selge ja ühemõtteline. Selles on sätestatud, et taotlejatel peab olema vähemalt kaheaastane erialane töökogemus pärast ülikooliõpingute läbimist, mis on seotud konkursi esemeks olevate lepingutega. Euroopa Kohus lisas, et kaebuse esitajal on vabadus esitada oma taotlus uuesti niipea, kui ta vastab eespool nimetatud tingimusele. Kuna selles vastuses käsitleti ainult kaebuse esitaja väidet vastamata jätmise kohta, mitte tema ülejäänud väidet ja nõuet, otsustas ombudsman algetada uurimise.

Uurimise ese

9. Ombudsman otsustas algetada käesoleva uurimise seoses kaebuse esitaja järgmiste väidete ja väidetega:

Väide:

Euroopa Kohtu poolt kutsealase töökogemusega seotud abikõlblikkuse kriteeriumide formalistlik tõlgendamine (konkursikutse punkt III.2.3) toob kaasa naiste kaudse diskrimineerimise.

Väide:

Kaebuse esitaja tuleks pakkumusele vastu võtta.

Uurimine

10. Kaebus saadeti ombudsmanile 3. veebruaril 2010. Ombudsman algatas 7. aprillil 2010 uurimise ja saatis kaebuse 31. juuliks 2010 Euroopa Kohtule koos arvamuse taotlusega. Euroopa Kohus edastas oma arvamuse 30. juulil 2010. Seejärel saatis ta arvamuse tõlke poola keelde, mis edastati kaebuse esitajale 31. oktoobriks 2010 märkuste esitamise kutsega. Kaebuse esitaja märkusi ei esitanud.

Ombudsmani analüüs ja järeldused

A. Väidetav naiste kaudne diskrimineerimine

Ombudsmanile esitatud argumendid

11. Kaebuse esitaja väitis, et nõue omada pärast ülikooliõpinguid kaheaastast töökogemust põhjustab kaudset ebasoodsat olukorda naistele, kes peavad hoolitsema oma laste eest, kes on



sündinud sel hetkel ja kes ei saa seetõttu töökogemust. Seevastu meestel ei ole tavaliselt sellist piirangut ja nad võivad hakata töötama vahetult pärast õpinguid. Kaebuse esitaja arvates oleks Euroopa Kohus pidanud tema rasedus- ja sünnituspuhkust arvesse võtma, kui ta otsustas, kas ta vastab töökogemuse tingimusele.

12. Kaebuse esitaja tunnistas, et ta ei töötanud kunagi pärast ülikoolidiplomi saamist, kuid väitis, et tal on õpingute käigus kaheaastane töökogemus. Tema arvates tuleks seda kogemust käsitada samaväärsena pärast ülikooliõpinguid omandatud kogemustega. Tema arvates ei peaks Euroopa Kohus kõnealuse nõude suhtes kohaldama formalistlikku lähenemisviisi, vaid otsima konkursi „*ratio legis*“, nimelt professionaalsete tõlkijate värbamist.

13. Oma arvamuses väitis Euroopa Kohus, et konkursikutse punktis III.2.3 on selgelt sätestatud, et taotlejatel peab olema vähemalt kaheaastane erialane töökogemus „*pärast ülikooliõpinguid õigusteaduses*“. [1] [Linki] See nõue kehtestati selleks, et tagada Euroopa Kohtu koostatud keerukate õigustekstide asjakohane poolakeelne tõlge. On ilmne, et tõlked, mille on teinud tõlkijad, kes ei ole veel lõpetanud ülikooliõpinguid, ei ole piisavalt kvaliteetsed ja neid ei saa pidada *samaväärseks* tõlkega, mille on teinud tõlkija, kes on lõpetanud ülikooliõpingud õigusteaduses.

14. Arvestades, et kõnealune nõue oli selge, ei olnud hankijal kaebuse esitaja juhtumi suhtes selle kohaldamisel mingit kaalutlusruumi. Vastasel juhul oleks rikutud hanketeadeid ja pakujate võrdse kohtlemise põhimõtet.

15. Seda arvesse võttes ja kaebuse esitaja väiteid arvesse võttes kontrollis Euroopa Kohus, kas kõnealune nõue on vastuolus soolise diskrimineerimise keelu põhimõttega. Teisisõnu, kas hankija järgis seda põhimõtet hanketeates nimetatud nõude kehtestamisel või mitte.

16. Vastavalt komisjoni määruse 2342/2002 (millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad) [2] [Linki] (edaspidi „rakendussätted“) artikli 135 lõikele 1 koostab tellija selged ja mittediskrimineerivad valikukriteeriumid.

17. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt keelab mittediskrimineerimise põhimõte, mis on õiguse aluspõhimõte, sarnaseid olukordi erinevalt kohelda ja erinevaid olukordi ühtemoodi kohelda, välja arvatud juhul, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud [3] [Linki].

18. Tehniliste oskuste miinimumnõue kehtib vahet tegemata kõigile kandidaatidele sõltumata nende soost. See ei tähenda mingit erinevat kohtlemist soo alusel.

19. Kuna kaebuse esitaja argumenti võib mõista nii, et kõnealuse nõude kehtestamisega kohtles hankija kahte erinevat olukorda, nimelt mees- ja naiskandidaatide olukorda, kuna rasedus- ja sünnituspuhkuse tõttu võivad töökogemuse omandamisel tekkida piirangud, ei saa seda argumenti toetada. Näib ilmne, et eri soost kandidaatide võrdne kohtlemine, mis tuleneb kõnealusest nõudest, on objektiivselt põhjendatud.



20. Sellega seoses viitas Euroopa Kohus muu hulgas järgmisele: i) usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet ja finantsmääruse artiklit 27, mille kohaselt „*institutsiooni poolt oma tegevuseks kasutatavad vahendid tehakse kättesaadavaks... sobiva kvaliteediga*“; II) rakendussätete artikli 135 lõike 2 teisele lõigule, et „*hankija võib kehtestada minimaalse suutlikkuse taseme, millest madalamal ei saa ta kandidaate valida*“; ning iii) rakendussätete artiklit 137, mille kohaselt „*[n]i] hankemenetlusi [ettevõtjate tehnilisi ja kutsealaseid oskusi] hinnatakse eelkõige seoses [...] kogemusega [...]*“.

21. Euroopa Kohus järeldas, et kõnealune nõue teenib õiguspärast eesmärki tagada tõlgete asjakohane tase ja seega võimaldada Euroopa Kohtul täita oma ülesandeid. Lisaks on kõnealune nõue proportsionaalne ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik eespool nimetatud eesmärgi saavutamiseks.

22. Euroopa Kohus rõhutas, et kaheaastase töökogemuse nõue ei tähenda, et selline töökogemus tuleb tingimata omandada kohe pärast kandidaadi õpingute lõpetamist. Euroopa Kohus kordas, et kaebuse esitaja võib pärast kaheaastase erialase töökogemuse saamist esitada oma pakkumuse uuesti sama pakkumuse raames, mis on Euroopa Kohtu sõnul avatud neljaks aastaks.

Ombudsmani hinnang

23. Kõigepealt leiab ombudsman, et on kasulik viidata analoogia alusel Euroopa Kohtu eelotsustele, milles ta on järjepidevalt otsustanud, et kaudne diskrimineerimine tekib siis, kui meede, mis on küll sõnastatud neutraalselt, kahjustab oluliselt rohkem naisi kui mehi.

24. Sellega seoses ei saa välistada, et kõnealune nõue võib eelkõige mõjutada naisi seoses nende juurdepääsuga tööle, mida Euroopa Kohus konkursi kaudu pakub. Kõnealune nõue võib asetada ebasoodsasse olukorda naised, kes kannavad pärast oma õpinguid lapsi ja lükkavad nende eest hoolitsemiseks edasi oma karjääri, võrreldes meestega, kellel on väiksema tõenäosusega pikemale isapuhkusele minek võimalus siseneda tööturule vahetult pärast kraadi omandamist. Teisisõnu, palju suurem arv noori naissoost õigusteaduse lõpetajaid ei pruugi kahe aasta jooksul pärast õpingute lõpetamist olla konkursi raames välja valitud ja töötada Euroopa Kohtute tõlkijana.

25. Sellistel asjaoludel, isegi kui kõnealune nõue tooks praktikas kaasa naiste diskrimineerimise võrreldes meestega, näitas Euroopa Kohus tema arvates selgelt, et kui on olemas vahetegemine naiste ja meeste vahel, millele kaebuse esitaja viitab, on see põhjendatud objektiivsete asjaoludega, mis ei ole seotud soolise diskrimineerimisega [\[4\]](#) [\[Linki\]](#).

26. Oma arvamuses käesoleva kohtuasja kohta viitas Euroopa Kohus hankes edukatelt pakkumatelt oodatavate tõlgete kvaliteedile ja põhjendas õigesti, miks ta nõuab oma õigustekstide väga parimaid tõlkeid. Ombudsman nõustub ka Euroopa Kohtu seisukohaga, et õigustekstide tõlked, mille on teinud üliõpilased, kes ei ole veel lõpetanud õigusteadust, ei saa olla objektiivselt sama kvaliteetsed kui diplomiga juristide tehtud tõlked. Vastupidiselt kaebuse



esitaja väidetele muutub õigustekstide tõlkimine „*professionaalseks*“ ainult siis, kui tõlkijad lõpetavad oma õpingud õigusteaduses ja neil on kraad. See on objektiivne tegur, mis ei ole seotud soolise diskrimineerimisega.

27. Euroopa Kohus on seega nõuetekohaselt põhjendanud, miks ta nõuab kõigilt oma tõlkijatelt (meestelt ja naistelt) kaheaastast töökogemust pärast õigusteaduse õpingute lõpetamist ja mitte aktsepteerima selliste õpingute käigus omandatud tõlkekogemust, isegi kui see on kõrge tasemel.

28. Lõpuks väärneb märkimist, et kaebuse esitajal **ei** olnud pärast õpingute lõpetamist üldse töökogemust. Seega on õiglane, et kaebuse esitaja rasedus- ja sünnituspuhkust ei saa arvesse võtta.

29. Eespool toodut silmas pidades ei leia ombudsman haldusomavoli juhtumit ja lõpetab juhtumi.

B. Järeldused

Selle kaebuse uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle järgmise järeldusega:

Haldusomavoli ei ole esinenud.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja Euroopa Kohut.

P. Nikiforos Diamandouros

Strasbourg, 20. detsember 2010

[1] [\[Linki\]](#) „*au terme de la formation universitaire en droit*“.

[2] [\[Linki\]](#) EÜT 2002, L 357, lk 38.

[3] [\[Linki\]](#) Euroopa Kohus viitas 29. aprilli 2004. aasta otsusele kohtuasjas C- 304/01: *Hispaania vs. komisjon* (EKL 2004, lk I-7655, punkt 31).

[4] [\[Linki\]](#) Sellega seoses võib Euroopa Kohtu eelotsused osalise tööajaga töötajate olukorra kohta esitada: Kohtuasi 170/84 : *Bilka vs. Weber von Hartz* , EKL 1986, lk 1607, punkt 29; 6. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C- 457/93: *Kuratorium für Dialyse und Nierentransplantations* (EKL 1996, lk I-243, punkt 31) ja 11. juuli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-184/89: *Nimz* (EKL 1991, lk I 297, punkt 14). Kohtuasjas *Kuratorium* leidis Euroopa Kohus, et „[...] selliste õigusnormide kohaldamine, nagu on kõne all põhikohtuasjas, põhjustab põhimõtteliselt naistöötajate kaudset diskrimineerimist [...] oleks teisiti vaid siis, kui tuvastatud erinev



kohtlemine oleks põhjendatud objektiivsete asjaoludega, mis ei ole seotud soolise diskrimineerimisega. “ Nimzi kohtuasjas *leidis* Euroopa Kohus, et ei ole võimalik kindlaks teha objektiivseid kriteeriume, mis ei ole seotud soolise diskrimineerimisega väidetava erilise seose alusel tööstaaži ja teatud teadmiste või kogemuste omandamise vahel, kuna selline väide kujutab endast üksnes üldistamist teatavate töötajate kategooriate suhtes. Euroopa Kohus leidis seevastu, et kuigi kogemus käib käsikäes tööstaažiga ja kogemus võimaldab töötajal põhimõtteliselt parandada oma tööülesannete täitmist talle määratud ülesannete täitmisel, sõltub sellise kriteeriumi objektiivsus igal konkreetsel juhul kõigist asjaoludest ning eelkõige sellest, milline on töö laadi ja selle töö teostamisel saadud kogemuste suhe pärast teatava arvu töötundide arvu.